

KRAV

lantbruk@krav.se

Yttrande

Förslag till ändringar i kapitel 4 Växtodling

Hushållningssällskapens Förbund har beretts möjlighet att yttra sig. Yttrandet har skrivits av seniorrådgivarna Henrik Nätterlund och Per Ståhl.

4.6.1 Baljväxter och vall eller gröngödsling i växtföljden

Om regelförslaget

1. Det saknas definition på vad som får räknas in de 10 procent som årligen skall vara huvudgröda i form av vall eller gröngödsling. I den valbara delen är alternativen a och b delvis överlappande. Klövergräsvallar och klövervallar kan både vara huvudgröda vall och baljväxtgröda. Det är kanske avsiktligt men kan också vara förvirrande. Det skulle vara samma sak om a står som det gör med en definition vad som menas med vall och b är övriga baljväxtgrödor.

I den valbara delen bör det tydligare definieras vad som räknas som mellan-, botten- eller fånggröda. Definitionen kan t ex innefatta hur mycket gröda som ska finnas, hur länge den ska växa etc för att få räknas som mellan-, botten- eller fånggröda.

2. Ja det blir tydligare och gäller bara växtföljdens uppbyggnad vilket blir enklare att förstå.
3. Lösningarna kan bestå av vanliga skördade fodervallar, ettårig eller tvåårig gröngödslingsgröda som putsas och/eller skördas. Den kan också utgöras av klöverfröodling eller gräsfröodling.
4. De flesta lantbrukare uppfyller förmodligen kraven genom alternativen b och c innefattande odling av höstgrödor och tröskade baljväxter. Det mest osäkra valet i den valbara delen är punkten om mellangröda/bottengröda med kravet på 50 % av arealen om man som lantbrukare väljer detta alternativ för att uppfylla kravet. Att ha 50% krav på mellangröda som ett av alternativet känns som ett betydligt tuffare krav att uppfylla jämfört med övriga valbara alternativ. Hushållningssällskapet föreslår att kravet sänkt till 30% av arealen om mellangröda/bottengröda väljs som ett av två valbara alternativ. Kravet 50 % mellangröda/bottengröda innebär en stor risk och kostnad för lantbrukaren att uppfylla kmed hänsyn till osäkerhet i etableringen.
5. De flesta lantbrukare uppfyller nog kraven redan men det blir tydligare vad som är godkända alternativ.
6. Ja

Om definitionerna

1. Det bör framgå vad som ligger till grund för kravet på 30 % baljväxt i blandning med stråsåd. Är det vikts-%, eller antalet grobara frön. Även kravet på 40% baljväxt i alternativet bottengröda/mellangröda bör förtydligas om det gäller i förhållande till vikts-%, eller antalet grobara frön vid sådd.
Alternativet med blandningar med stråsåd kan bli tydligare. Det finns ju även baljväxtgrödor som vicker och lupin som bör räknas in.
2. Nej
3. Ja

Del av 4.6.1

1. Vad menas med varierad växtföljd? Finns det krav på hur många år den ska vara i grödor som är kortare än 5 år?

Tolkning:

Kortsiktiga gröngödslingsgrödor: tänker att det menas gröngödslingsgrödor som är max ettåriga. I så fall är ett-åriga ett bättre ord.

Mångfald av växter: finns det krav på hur många växtslag det innebär? För mig känns en mångfald som minst 5 olika växtslag. Men det tar ju kvm i växthuset. Man kanske kan skriva att det måste finnas minst 1 kvadratmeter blomsterblandning.

4.6.2 Baljväxter, gröngödsling och växtmångfald i fleråriga grödor

1. Finns det något krav på omfattning angående odling, tex areal och/eller sorter?
2. Måste man odla av alla de tre punkterna eller räcker det med att följa en av punkterna nedan:
  - odla baljväxter
  - odla kortsiktiga gröngödslingsgrödor
  - ha en mångfald av växter.

4.6.3 Baljväxter, gröngödsling och växtmångfald i växthus

1. Ska dessa grödor, (3 punkterna) alltså odlas vid all växthusodling? Inte bara om det odlas perenna växter i växthuset?
2. Samma frågor som ovan.

Enligt Klara Löfkvist, rådgivare växthusproduktion, HIR Skåne, finns det i dagsläget ingen kunskap om hur ett krav på baljväxter, gröngödsling och växtmångfald ska kunna tillämpas praktiskt i växthus. Det finns för lite forskning inom området för att kunna tillämpa regeln i dagsläget.

4.7 Växtnäringsbalanser

Regel 4.7.1

Om regelförslaget

1. Det kan uppfattas som en ökad administrativ belastning för en lite producent, men det gäller relativt få producenter.
2. Ja, undantag kan alltid ses som svagheter.

Regel 4.7.8

Om regelförslaget

1. Regeln bör endast gälla stallgödsel. Vi tycker att man bör följa svensk miljölagstiftning där begränsningen för 170 kilo totalkväve från stallgödsel per hektar som ett genomsnitt för den brukade åkerarealen ska följas. Samma skrivning finns i Eu-förordningen för ekologisk produktion; 8889/2008 art 3.2 som det hänvisas till i de nationella riktlinjerna.

Det är en stor skillnad mellan stallgödsel och pelleterad gödsel samt Vinass. Stallgödselns kväve är tillgänglig för grödan i betydligt mindre omfattning (ca 40 %) än för de övriga produkterna. Det betyder att en begränsning av totalkväve är rimlig för stallgödsel eftersom det är en stor del restkväve kvar i marken vid användning av dessa produkter. Vad gäller köttmjöl och Vinass är den ettåriga effekten 70-80 %. Mängden restkväve är mindre och dessa gödselmedel kan lättare styras efter grödans behov likt mineralgödsel kan.

2. Förslaget skulle allvarligt begränsa möjligheten att kväveförsörja grödor med höga kvävebehov. Detta skulle i sin tur försvåra för producenterna att nå en hög produktion. Det skulle riskera att försvaga möjligheten att bedriva lönsam ekologisk produktion på högproduktiva marker och därmed riskera att marken återgår till konventionell odling. En hög produktion är även viktig ur bördighetssynpunkt efter som höga skördar ger mer rotmassa och halm som bygger upp kolhalten i marken. En högre kolhalt ökar odlingssäkerheten och höjer skörden.

Stockholm 2020-03-12

Jesper Broberg
Förbundsdirektör
Hushållningssällskapens Förbund